

STRESZCZENIE POPULARNONAUKOWE W JĘZYKU POLSKIM

Strefa zachodniomałopolskich wyżyn lessowych jest obszarem intensywnego osadnictwa ludzkiego, począwszy od pierwszych na ziemiach polskich społeczności rolniczych aż po czasy współczesne. Jest ona również doskonałym przykładem długotrwałego procesu przekształcania przez człowieka przestrzeni środowiska naturalnego w szeroko pojęty krajobraz kulturowy. Celem niniejszego projektu jest szczegółowe, wszechstronne i interdyscyplinarne opracowanie materiałów archeologicznych, a także innych kategorii danych, odkrytych w trakcie ratowniczych badań wykopaliskowych na stanowisku nr 3 w Miechowie (pow. loco, woj. małopolskie), usytuowanego w obrębie lessowej Wyżyny Miechowskiej, oraz wypracowanie na jego podstawie modelu organizacji przestrzeni kulturowej, wytworzonej przez mieszkańców kolejnych osad istniejących w miejscu wspomnianego stanowiska. Model ten obejmie także wzorce osadnicze, gospodarcze, społeczne i ideologiczne, charakterystyczne dla kolejnych osad „miechowskich”. Stanowisko nr 3 w Miechowie posiada unikatowy charakter, nie tylko w skali regionalnej, z racji jego wykorzystywania przez społeczności ludzkie, z niewielkimi hiatusami, od ok. 5500 p.n.e. do ok. 1300 n.e., a więc przez niemal 7 tys. lat. Na obszarze 4 ha (szacunkowo jest to 70% powierzchni stanowiska) odkryto ponad 3000 obiektów antropogenicznych, w tym 26 pochówków ludzkich. Wstępne analizy materiału archeologicznego wykazały zasiedlenie stanowiska w okresie neolitu epoki brązu, epoki żelaza i wczesnego średniowiecza. Omawiane stanowisko stwarza zatem unikatową szansę wypracowania dynamicznego modelu przemian w funkcjonowaniu struktur osadniczych, ekonomicznych, społecznych i ideologicznych w środowisku wyżyn lessowych w środkowym i późnym holocenie.

W ramach projektu przewidziane są kompleksowe, interdyscyplinarne studia nad wszystkimi kategoriami źródeł, będącymi pozostałościami kolejnych faz osadnictwa na stanowisku Miechów 3. Pozwoli stworzyć modelowy schemat procesu przemian kulturowych na terenie Wyżyny Miechowskiej w pradziejach i we wczesnym średniowieczu. Pozyskane informacje znacząco wzbogacą dotychczasową wiedzę na temat funkcjonowania dawnych społeczności ludzkich w zachodniej Małopolsce. Co więcej, schematy wypracowane dla omawianego regionu będą również mogły być wykorzystywane w szerszych studiach nad osadnictwem strefy wyżyn lessowych. W trakcie realizacji projektu przeprowadzone zostaną badania o nowatorskim charakterze, które nie były dotąd stosowane w polskiej nauce (m.in. badania ewentualnej ciągłości genetycznej populacji zwierząt hodowlanych).